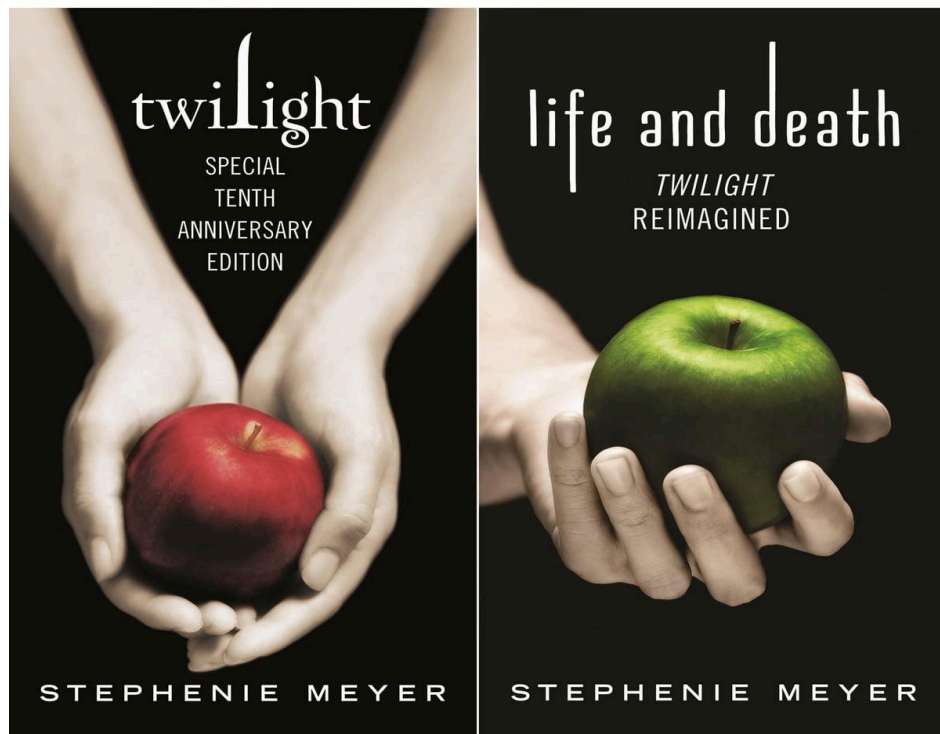

Nytt omslag, gamla normer

En komparativ närläsning av Stephenie Meyers *Twilight* (2005) och gendervapversionen *Life and Death: Twilight Reimagined* (2015) ur ett genusteoretiskt perspektiv.

Av: Kim Storbacka

Handledare: Claudia Lindén

Södertörns högskola | Institutionen för kultur och lärande

Kandidatuppsats 15 hp

Litteraturvetenskap | Höstterminen 2023

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

Abstract:

A new cover, old norms

A comparative reading of Stephenie Meyer's *Twilight* (2005) and its genderswapped version *Life and Death: Twilight Reimagined* (2015) from a gender theory perspective.

Along with the 10th anniversary edition of *Twilight*, Stephenie Meyer released the surprise publication of *Life and Death*, a reimagination of the original novel. In *Life and Death* the lovers of the story have swapped genders, along with most of the other characters in the book. *Life and Death* was released in an attempt to prove that the story of *Twilight* is one of young desperate love and not gendered power structures. This essay claims to examine the validity of this statement using gender theory, most specifically Yvonne Hirdman's theory on gender systems. This will be done by a comparative reading of the two novels to investigate what issues can be raised concerning the characters when a genderswap is made - especially considering what is seen as feminine versus masculine.

The findings are that both books follow a gender system where women and men are clearly divided to fit stereotypical gender norms. The genderswap in *Life and Death* resulted in a reproduction of what norms were already present in *Twilight*, mostly due to the material being highly edited by the author in order to readjust to heteronormative standards. I conclude that Meyer's attempt to prove that gender and sex does not matter in *Twilight* failed and that *Life and Death* highlights that *Twilight* is not only a story of young love but also one of gender hierarchies.

Keywords: Stephenie Meyer, *Twilight*, *Om jag kunde drömma*, *Life and Death*, *Life and death: Twilight Reimagined*, *Liv och död*, gender theory, genusteori, genussystem, gender systems, genderswap.

Innehållsförteckning:

1. Inledning.....	3
2. Syfte och frågeställningar.....	3
3. Tidigare forskning.....	4
4. Genusteori och centrala begrepp.....	4
- Genussystem enligt Hirdman.....	4
- Den heterosexuella matrisen.....	6
- Genderswap.....	6
5. Metod, material och disposition.....	6
- Kort om <i>Twilight</i> och <i>Life and Death</i>	7
6. Analys.....	8
6.1 Isärhållandets logiker.....	9
- Bella och Beau.....	9
- Arbetsdelning och genuskontrakt.....	10
- Edward och Edythe.....	14
6.2 Hierarkier och maktstrategier.....	18
- Kvinnans maktstrategi kroppen.....	18
- Mannens maktstrategi våldet.....	20
- Friheten och symbiosen.....	24
7. Diskussion.....	27
8. Sammanfattning.....	30
9. Litteraturförteckning.....	31

1. Inledning

Min mamma har en låda fylld med olästa böcker i sovrummet. Där hamnar halvläsna tween romance-pockets som blivit kvar sedan jag och mina syskon flyttat ut, inbunden facklitteratur mamma fått i misstag via någon bokkatalog och aldrig brytt sig om att skicka tillbaka och presenter från vänner som uppenbarligen inte känt till att hon inte läser svenska deckare. En låda med böcker som blivit dömda efter sina omslag och som jag öppnar ibland av ren tristess. En sådan långtråkig och varm dag i somras lyfte jag på locket och fann mig plötsligt öga mot öga med det ikoniska omslaget till Stephenie Meyers *Twilight*. Nostalgin sköljde över mig och mina tonår passerade revy när jag plockade upp boken och, 15 år senare, studerade bilden av de två bleka händerna omkring ett blodrött äpple. Omslaget var välbekant för mig men när jag vände på boken för att läsa baksidan möttes jag av en bild jag aldrig stött på tidigare. Ytterligare ett bokomslag men den här gången föreställde bilden en blek hand som greppade ett grönt äpple.

Där och då var jag omedveten om att Meyer skrivit en ny version av den första boken i sin omåttligt populära fantasy-romanceserie om den alldagliga tonårstjejen Bella som plötsligt hamnar mitt i en kärlekstriangel med den svåra och mystiska vampyren Edward och den pojkkaktiga och vilda varulven Jacob. Det var först senare jag fick veta att *Life and Death: Twilight Reimagined* publicerades 2015 inför 10-årsjubileumet av *Twilight* och är en redigerad version av originalromanen där kärleksparet bytt kön med varandra, liksom de flesta andra av romanens karaktärer: huvudpersonen Bella från *Twilight* blir i *Life and Death* Beau, en mänsklig tonårskille, och karaktären Edward blir Edythe, en kvinnlig vampyrtjej.

I förordet till jubileumsutgåvan skriver Meyer att syftet med att utge just en sådan version som bonusmaterial var att en gång för alla få motbevisa den kritik hon så ofta fått om att Bella skulle vara en typisk "damsel in distress". Hon hävdar att det inte gör någon skillnad för berättelsen ifall människan är kille istället för tjej och vampyren tjej istället för kille eftersom *Twilight*sagan handlar om den första kärleken och inte alls om makt och kärleken är ju lika för alla, eller?

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med min analys är att undersöka och jämföra vilka genusnormer som skildras i *Twilight* och *Life and Death* samt att ta reda på om, och i så fall på vilka sätt, berättelsen och karaktärerna påverkas eller förändras genom gendervaptekniiken. Undersökningens mål är

att komma fram till om Meyer, genom att använda sig av genderswaptekniken, lyckas motbevisa den kritik hon fått om att *Twilight* bygger på stereotypa könsroller eller inte.

I undersökningen kommer jag att använda mig av följande frågeställningar:

- Hur fungerar isärhållandet mellan könen i böckerna?
- Hur skulle isärhållandet kunna upphävas?
- Vilka blir konsekvenserna av genderswaptekniken?

3. Tidigare forskning

I och med *Twilight*s världsomspännande popularitet har det skrivits en hel del om bokserien, inte minst ur ett genusperspektiv. Om *Life and Death* har det däremot skrivits desto mindre. Jag har bara lyckats hitta två tidigare texter i form av två C-uppsatser som behandlar just *Life and Death: Twilight Reimagined*. De skrevs 2017 respektive 2018 och den första, *Deconstructing Gender - How to Teach Gender and Feminist Pedagogy using Stephenie Meyer's Life and Death in the EFL classroom* riktar sig främst till skolväsendet och argumenterar för att det både är möjligt och givande att använda *Life and Death* i ett pedagogiskt syfte.¹ Den andra uppsatsen, *När X blir Y - En genusanalys om hur könsroller i Stephenie Meyers roman Life and Death: Twilight Reimagined gestaltas genom genderswap* undersöker till viss del samma område som jag men fokuserar främst på *Life and Death*.²

Min förväntning är att en vidare jämförelse mellan *Life and Death* och dess original *Twilight* kan tillföra nya perspektiv till den genusforskning som tidigare endast avhandlat *Twilight*. Uppsatsen blir den tredje men hittills enda i Sverige som analyserat *Twilight* jämte sin sladdistvilling *Life and Death*.

4. Genusteori och centrala begrepp

Genussystem enligt Hirdman:

Yvonne Hirdman, professor i kvinnohistoria och genushistoria, introducerar i artikeln *Genussystemet - reflexioner kring kvinnors sociala underordning* två för tiden (1988) nya begrepp till den svenska kvinnoforskningen: "genus" och "genussystem".

¹ Sara Ahlung, "Deconstructing Gender." *How to teach Gender and Feminist Pedagogy using Stephenie Meyer's Life and Death in the EFL Classroom*, kandidatuppsats (Göteborg: Göteborgs Universitet, 2017).

² Ann-Kristin Droguett, "När X blir Y." *En genusanalys om hur könsroller i Stephenie Meyers roman Life and Death: Twilight Reimagined gestaltas genom genderswap*, (Umeå: Umeå Universitet, 2018).

Hirdman utgår från det engelska språket, inom vilket man använt orden "sex" och "gender" för att skilja mellan det biologiskt och det kulturellt skapade könet, där sex är det biologiska och gender det kulturella. Med genusbegreppet vill hon beteckna allt som ingår i vår expanderande förståelse av hur kvinnligt och manligt "görs". Genus kan alltså enligt Hirdmans modell uppfattas som ombytliga tankefigurer vilka ger upphov till föreställningar och sociala praktiker kring kön.³

Konceptet genussystem definieras av Hirdman som den organiserande principen bakom de flesta andra samhällssystem. Det är en dynamisk ordningsstruktur som arrangerar könen in i sina respektive genus: kvinnor kontra män. Systemets två grundpelare är a) dikotomin eller isärhållandet av könen; kvinnligt och manligt bör inte blandas och b) hierarkin; mannen utgör normen.⁴

Genussystemet reproduceras enligt Hirdman på tre olika nivåer som alla är hämtade ur den tyske filosofen Habermas tanke om "livsvärldsskapelsen", där han med livsvärlden syftar på det genomgripande sociala och kulturella gemensamhetsgods som återfinns i varje integrerat socialt system vilket gör det möjligt för olika människor att ha gemensamma erfarenheter och försvara normativa ståndpunkter. Den första nivån är den kulturella överlagringen, det vill säga föreställningen om hur relationen mellan kvinna och man bör se ut. Den andra nivån är den sociala integreringsnivån, som till exempel innefattar institutioner och arbetsplatser. Den tredje och sista nivån är socialiseringsnivån där individer skapar och befäster könsroller sinsemellan.⁵

Hirdman föreslår vidare att konceptet "genuskontrakt" är användbart i analysen av vilka osynliga regler som styr de två könen, med andra ord vilka regler som avgör vad olika människor ska göra, tänka och vara på alla tre nivåer. Värt att notera är att kontrakten inte ska förstås som en förhandling mellan två jämnstarka parter utan oftast tvärtom bestäms av den part som definierar den andra. Därför blir genuskontrakten konkreta föreställningar om hur kvinnor/kvinnor och män/man ska förhålla sig till varandra - hur de ska föra sig, prata, se ut och bete sig i arbetet, i hemmet, i kärleken och så vidare.⁶

Den starka uppdelningen av könen resulterar i motsatta maktstrategier som för männen blir en strategisk rörelse från frihet mot symbios och för kvinnan tvärtom, från symbios mot frihet.⁷

³ Yvonne Hirdman, "Genussystemet - reflexioner kring kvinnors sociala underordning", *Tidskrift för genusvetenskap* 9:3 (1988), s. 51.

⁴ Hirdman 1988, s. 51.

⁵ Hirdman 1988, s. 52.

⁶ Hirdman 1988, s. 54.

⁷ Hirdman 1988, s. 55.

Hirdman gör gällande att genussystemet är bundet till tid och ser olika ut på olika tider och platser. Det påverkar vad som innefattas i kontraktet och hur hårt bundna människor blir till det. Hon framhåller att när dikotomins grundpelare på grund av sociala, ekonomiska eller ideologiska förändringar inte längre kan upprätthållas hotas den manliga hierarkin och normen. Det är alltså, enligt Hirdman, i isärhållandet av könen som den manliga normen kan vidmakthållas.

Den heterosexuella matrisen:

Ett av de viktigaste namnen inom genusforskningen är Judith Butler som menar att inte bara genus utan även kön är en social och kulturell konstruktion. Hon presenterar "den heterosexuella matrisen" som ett teoretiskt ramverk för att förklara heteronormen. Inom ramverket finns bara två kön - kvinna och man - vilka utgör varandras kroppsliga och beteendemässiga motsatser och förväntas åtrå och begära varandra. Matrisen kräver att vi, för att bli begripliga, uppvisar "rätt" sorts kropp i förhållande till vårt kön, "rätt" sorts sexualitet och "rätt" sorts kvinnlighet och manlighet där kvinnan ska vara feminin och mannen maskulin.⁸

Genderswap:

En teknik som används, främst inom fanfiction, för att undersöka genusnormer där en eller flera karaktärer i ett litterärt verk omvandlas till det motsatta könet medan de flesta andra element i berättelsen förblir desamma. Syftet är att genom de ombytta könsrollerna ge läsaren möjlighet att lättare upptäcka och utforska vilka köns- och genusnormer som är aktiva i det valda verket.

Genderswap ska inte förväxlas med det liknande begreppet genderbend, där karaktären som omvandlas är medveten om att den bytt kropp. I genderswap byter karaktärerna aldrig kön under berättelsens gång utan ska läsas som om de alltid erkänt sig till det nya könet.⁹

5. Metod, material och disposition

Stephenie Meyers romanserie *The Twilight Saga* består av fyra romaner som alla bygger på varandra. Jag har valt att genomföra en komparativ närläsning av den första boken i serien,

⁸ Judith Butler, *Genustrubbel*, (Göteborg: Daidalos AB: 2007), s. 235f.

⁹ Ann McClellan, "Redefining genderswap fan fiction: A Sherlock case study", *Transformative Works and Culture* vol. 17 (2014).

Twilight (2005), och jubileumsutgåvan *Life and Death: Twilight Reimagined* (2015). De andra tre böckerna i serien samt de två tilläggsromanerna *The Short Second Life of Bree Tanner* (2010) och *Midnight Sun* (2020) som kom senare kommer inte att behandlas i min undersökning, dels eftersom de inte specifikt berörs av genderswaptekniken och dels för att utrymme inte finns. Undantaget är den sista boken i serien, *Breaking Dawn*, vilken jag kommer att referera till då delar ur bokens handling återfinns i *Life and Death* men jag hänvisar endast till berörda delar och analyserar inte *Breaking Dawn* i sin helhet.

Jag använder mig av feministisk genusteori då jag delar teorins uppfattning om att kön och genus är grundläggande konstruktioner vilka bidrar till att maktstrukturer och normer förekommer i de flesta, om inte alla, delar av samhället, vilket gör teorin användbar i analysen där jag ämnar undersöka genusnormer. Hirdman föreslår en tydlig metod med konkreta begrepp för hur genussystemet kan undersökas i till exempel en text vilken är anledningen till att jag valt henne som huvudkälla.

Jag kommer att läsa och jämföra böckerna ett kapitel i taget utan någon speciell ingång annat att objektivt leta efter innehållsmässiga eller språkliga likheter och skillnader i texterna. Först efter det dras slutsatser om texterna utifrån Hirdmans teori.

Jag kommer i analysen att utgå från att det finns två biologiska kön eftersom det är vad författaren till verken gjort. Gällande begreppen "kön" och "genus" används de i uppsatsen såsom de valda teoretikerna använder dem, nämligen att både kön och genus ses som sociala och kulturella konstruktioner.

När jag endast syftar till en av böckerna kommer jag skriva den åsyftade bokens titel men när jag vill behandla någonting som förekommer i båda böckerna (övriga böcker i *Twilight*-serien inkluderade) använder jag termen "Twilightuniversumet".

Kort om *Twilight* och *Life and Death*:

För den som inte känner till *Twilight* utspelar sig berättelsen år 2005 i Forks, en glåmig liten stad i Washington, USA, där det alltid regnar. Bokens huvudperson är 17-åriga Isabella (Bella) Swan som flyttar från sin mamma i det soliga Phoenix där hon vuxit upp för att istället bo med sin pappa i Forks. Där träffar hon den mystiska Edward Cullen, en vampyr med förmågan att läsa alla andras tankar förutom Bellas, och de inleder snart en romans. Relationen försätter både Bella och alla hon älskar i livsfara i och med att en vampyr från en annan flock än Edwards, James, bestämmer sig för att jaga och döda Bella. Hon tvingas fly

tillbaka till Phoenix där hon blir lurad att konfrontera James. Bella blir allvarligt skadad men blir i sista sekund räddad av Edward.

Life and Death: Twilight Reimagined är skriven utifrån originaltexten men där det i *Twilight* stått "hon" står det i *Life and Death* "han" och där det stått "Bella" står det "Beau". Gemensamt för båda texterna är att de är skrivna i jag-form och berättas av Bella/Beau. I böckerna förekommer endast två utskrivna könstillhörigheter, nämligen kvinna eller man, och alla karaktärer benämns antingen som kvinnliga eller manliga. Ingen annan utskrivnen sexualitet än heterosexualitet förekommer. Utöver huvudkaraktärerna Bella/Beau och föremålet för deras kärlek Edward/Edythe har de flesta andra karaktärer i *Life and Death* också fått byta till sina motsatta kön. Undantaget är Bellas/Beaus föräldrar Renée och Charlie som båda fått behålla sina ursprungliga kön. Förklaringen till varför Meyer valt att låta två av bokens mest framstående sidokaraktärer bli ett undantag i genderswapversionen finns i förordet där hon resonerar som så att det inte skulle vara realistiskt att en ensamstående far skulle fått vårdnaden över sitt barn på 80-talet då Bella/Beau föddes. Det finns ett fåtal andra mindre karaktärer som fått behålla sitt originalkön eftersom Meyer tyckte att de fick så lite utrymme i *Twilight* att hon ville ge dem upprättelse. Renées nya man Phil är en av dem.¹⁰

6. Analys

Meyer beskriver i förordet till *Life and Death: Twilight Reimagined* hur hon sedan *Twilight* publicerades år 2005 behövt svara på kritik om att Bella skulle vara en typisk så kallad "damsel in distress" som alldeles för ofta behöver bli räddad av sin besatta och fysiskt överlägsna vampyrpojkvän Edward. Hon uppger samma svar som hon alltid gjort, nämligen att Bella i själva verket är en människa i nöd och resonerar som så att vem som helst, dam eller inte, skulle behöva bli räddad om den plötsligt befann sig omgiven av superhjältar och superskurkar med övernaturliga krafter. Meyer hoppas att hon genom att återberätta *Twilight* ur ett manligt perspektiv kan bevisa att hennes berättelse inte handlar om maktförhållanden mellan könen utan om den första tonårsförälskelsens kännetecknande magi, besatthet och vansinne. Hon försäkrar att endast 5% av de ändringar hon gjort i *Life and Death* gjordes för att protagonisten är av manligt kön, resten beror på andra orsaker - till exempel tog hon chansen att redigera meningar och partier som alltid stört henne. Om Beau skiljer sig från Bella menar Meyer att det är för att han utvecklades åt ett annat håll.¹¹ Beau befinner sig

¹⁰ Stephenie Meyer, *Life and Death: Twilight Reimagined*, (New York: Little Brown and Company: 2015), Förord.

¹¹ Meyer 2015, Förord.

under samma omständigheter som Bella på exakt samma plats så om det som Meyer uppger stämmer, att majoriteten av de förändringar som gjorts i hans version inte beror på att han är kille, vad är det då som gör att han och Bella inte utvecklas åt samma håll? För att ta reda på det inleds analysen med en jämförelse av de två huvudkaraktärerna.

6.1 Isärhållandets logiker

Bella och Beau:

Bella och Beau delar flera karaktärsdrag med varandra. Båda två beskrivs som klumpiga, ansvarsfulla och tystlåtna men redan några meningar in i första kapitlet stöter vi på den första skillnaden mellan dem, vilken rör deras val av kläder när de är på väg till flygplatsen för att åka till Forks. Bella har på sig sin favoritblus som är ärmlös med vita dekorsömmar.¹² Beau har på sig sin favorit-t-shirt med Monty Python-tryck. Den är för liten och han har fått den av sin mamma.¹³ *Life and Death* är fullproppad med liknande, till synes små och ovidkommande, förändringar av hur karaktärer ser ut, pratar och beter sig men som sedan får mer eller mindre betydande konsekvenser för hur olika karaktärer och deras relationer till varandra porträtteras.

Både Bella och Beau uppger att de känner sig annorlunda jämfört med andra tonåringar men vad som skiljer dem från andra och hur de ser ut beskrivs på olika sätt. För att förklara att Bella vanligtvis inte passar in med andra ungdomar i hennes ålder fokuserar texten främst på hennes utseende. Hon är smal men ändå mjuk med gråblek hud och tovigt hår.¹⁴ Att Beau känner sig annorlunda förklaras istället genom vilka egenskaper han saknar. Han är varken cool eller någon idrottsstjärna och kan inget om datorspel, bilar eller baseball. Beau är också blek och smal som Bella men det finns en betydande fysisk skillnad mellan dem, nämligen att Bella beskrivs som kort medan Beau beskrivs som längre än de flesta andra killar i samma ålder.¹⁵ Beaus längd är något det läggs mycket vikt vid i hans version och det kommer finnas anledning att återvända till längdskillnaden senare.

Lena Gemzöe, forskare i feministisk filosofi och genusvetenskap, beskriver hur vår västerländska tankevärld brukar ordnas enligt så kallade genusdualismer, som exempelvis man/kvinna, förnuft/känsla, intellekt/kropp och så vidare, där kvinnan står för känsla och

¹² Stephenie Meyer, *Twilight*, (London: Little Brown and Company: 2005), s. 7.

¹³ Meyer 2015, s. 11.

¹⁴ Meyer 2005, s. 12f.

¹⁵ Meyer 2015, s. 17f.

kropp medan mannen står för förnuft och intellekt.¹⁶ Trots att både Bella och Beau besitter vissa liknande karaktärsdrag författas olikheter i hur de beter sig och reagerar i olika situationer. Bella gråter ofta, har hetsigt temperament och är lättretad medan Beau tänker eller funderar snarare än gråter och sällan hetsar upp sig. När Bellas känsla av att vara annorlunda beskrivs är det främst med fokus på hennes utseende medan Beaus känsla av att vara annorlunda beskrivs utifrån intressen, någonting som i berättelsen inte är bundet till hur han ser ut. Olikheterna stämmer överens med Gemzöes påstådda dualismer i och med att Bella beskrivs utifrån sin kropp och sina känslor medan Beau beskrivs utifrån saker som har med hans intellekt att göra.

Skillnaderna mellan Bella och Beau bidrar till att de förhåller sig olika till sig själva och sin omgivning. Till en början är det först och främst i hemmet och i relationen till föräldrarna som skillnaderna mellan dem blir särskilt tydliga.

Arbetsdelning och genuskontrakt:

Twilight inleds med att Bella flyttar från sin oansvariga mamma Renée så att Renée kan resa jorden runt tillsammans med sin nya man Phil. Bellas pappa Charlie är glad över att hans dotter ska bo hos honom men är ovan i föräldrarollen då Renée haft vårdnaden under största delen av Bellas uppväxt. Bella, däremot, är van vid att ta ansvar för Renée som enligt henne beskrivs som excentrisk och dumdrilig - någon som behöver bli omhändertagen.¹⁷ Trots att Bella/Beau inte har en dålig relation till Renée - den beskrivs tvärtom som nära och kärleksfull - har de behövt sköta många av hemmets sysslor eftersom Renée tycks oförmögen att riktigt ta hand om sig själv. Via *Twilight* får vi inte veta mycket mer än så men *Life and Death* ger en utökad bild av Beaus syn på relationen till mamman samt exakt vad hans ansvar i hemmet har bestått av.

Enligt honom själv har han skött det mesta i hushållet såsom räkningar, pappersarbete och matlagning. Beau älskar Phoenix, inte enbart på grund av solen och den energiska stadskärnan, som Bella, utan för att han även älskar att bo hos sin mamma där han är behövd.¹⁸ Bella, däremot, känner sig orolig och har dåligt samvete över att lämna Renée för första gången men räknar med att Phil kommer se till att räkningarna betalas medan Beau känner ett ansvar över Renée som han tvivlar på att Phil helt och hållet kan ta över. Han tycker inte att det finns någon man som är bra nog för hans mamma.¹⁹ Charlie delar Beaus

¹⁶ Gemzöe 2012, s. 83.

¹⁷ Meyer 2005, s. 7.

¹⁸ Meyer 2015, s. 12.

¹⁹ Meyer 2015, s. 104.

tvivel och förebrår honom om ifall det verkligen känns bra att lämna Renée och undandra sig sitt ansvar att se efter henne genom att flytta till Forks.²⁰

Charlie beskrivs som en tystlåten man som inte gärna pratar om känslor. Han har bott ensam i sitt hus i den lilla staden Forks ändå sedan Renée lämnade honom när Bella/Beau var nyfödd. Charlie framställs överlag som en mer emotionellt stabil förälder än Renée men han är sällan hemma på grund av sitt jobb som polischef. Bella/Beau är inte vana vid att bli omhändertagna så när de flyttar in hos Charlie tar de av gammal vana genast över ansvaret för de flesta av hemmets sysslor. De handlar, lagar mat och städar.²¹

Arbetsfördelning mellan könen i form av exempelvis sysslor är något som Hirdman tar upp för att poängtera hur isärhållandets logik ständigt är närvarande, inte minst i hemmet. Det är enligt Hirdman i uppdelningen av kvinnliga och manliga sysslor som genusnormer kan uppstå. Hirdman ger få konkreta exempel på vad typiskt kvinnliga eller manliga sysslor kan tänkas bestå av men fastslår att genussystemet bygger på och ofta utnyttjar den biologiska olikheten, det vill säga den manliga oförmågan att föda barn.²² Gemzöe ger en mer utförlig bild av vilka arbetsuppgifter som brukar kodas som kvinnliga eller manliga när hon beskriver den västerländska idealbilden av modern som en självuppoffrande och omhändertagande kvinna.²³ Både Bella och Beau ägnar sig mycket åt städning, en syssla som enligt Gemzöe i regel brukar hamna under kategorin "omhändertagande" och som hör till hemmet, det vill säga den traditionellt kvinnliga domänen.²⁴ Sysslorna får dock olika betydelse för den karaktärsbild som målas upp av huvudrollerna beroende på om det är Bella eller Beau som utför dem.

När berättelsen börjar är Bella offer för omständigheterna. Hon känner sig tvungen att flytta till Forks, en stad hon avskyr, för Renées skull och är så van vid att sköta allt i hemmet att hon inte vet hur hon ska låta sig bli omhändertagen. Efter första skoldagen går hon ut och handlar och lagar middag som hon sedan äter tillsammans med Charlie och så fortsätter det varje dag.

Ett sätt att kullkasta genusnormer är enligt Hirdman att låta könen bli mer lika varandra via en hopblandning av exempelvis sysslor.²⁵ En genderswapversion där den ansvarstagande dottern istället blir en son skulle kunna vara ett sätt att belysa och eventuellt omkullkasta genusnormer på. I *Life and Death* är det Beau, sonen, som tar mer ansvar i

²⁰ Meyer 2015, s. 14.

²¹ Meyer 2005, s. 33.

²² Hirdman 1988, s. 52.

²³ Gemzöe 2012, s. 101.

²⁴ Gemzöe 2012, s. 108.

²⁵ Hirdman 1988, s. 59.

hemmet, den kvinnliga domänen, men trots att Beau utför samma sysslor som Bella berörs deras ansvar i respektive bok på olika sätt. Att Bella automatiskt flyttar föremålet för sin omsorg från Renée till Charlie kommenteras över huvud taget inte och Bella och Charlie faller direkt in i en rutin som i princip aldrig ifrågasätts eller leder till någon konflikt. Den typiska uppdelningen i kvinnliga och manliga sysslor - Bella städar, handlar och lagar mat under tiden som Charlie jobbar, dricker öl framför teven och fiskar - blir ett outtalat genuskontrakt mellan dem. Kan hända blir det så enbart för att Bella är lika van vid att axla föräldrarollen som Charlie är ovan men det är svårt att veta med säkerhet då situationen förblir okommenterad i *Twilight*, till skillnad från i *Life and Death* där läsaren erbjuds en förklaring till varför Beau tar på sig ansvar över hemmet även när han bor hos Charlie. Bella städar till följd av årtal av invariant beteende men beskrivs inte som speciellt pedant i övrigt. Beau, däremot, ger intryck av att i allmänhet vara en mer nitisk person som uppskattar att ha det rent omkring sig. Till skillnad från Bella som varken bäddar sängen eller bryr sig om ifall hennes eget rum är stökigt håller Beau alltid sitt rum rent.²⁶ Han får med andra ord ut någonting av själva städningen i sig. Dessutom tycker han om att känna sig behövd.

I Bellas fall är det svårare att avgöra varför hon fortsätter utföra sysslorna även efter att hon märkt att Charlie är en mer stabil förälder än Renée. Hon verkar inte värdesätta ordning och reda särskilt mycket, har inget uttalat ansvar över hemmet på sina axlar och utförandet av hushållssysslor leder varken till belöning eller straff för henne. Avsaknaden av förklaring till Bellas beteende öppnar upp för tolkningen att hennes beteende inte behöver förklaras eftersom det är ett förväntat beteende. Gemzöe skriver att när en viss arbetsuppgift tillskrivs ett visst kön innebär det att det nästintill blir förbjudet för det andra könet att utföra uppgiften.²⁷ Enligt Hirdman är det just det "förbudet", uppdelningen, som ger upphov till vad vi förväntar oss av det kvinnliga kontra det manliga.²⁸ Kvinnor antas, enligt Gemzöe, bland annat vara relationsinriktade, känslsamma och omvårdande medan män antas ha egenskaper som målmedvetenhet och självständighet.²⁹ Hon ger fler exempel på dualismer som hon menar är vanligt förekommande i den västerländska tanketraditionen. En av dem är ordning/kaos, där kvinnan står för kaos och mannen ordning.³⁰ Beau har fått en anledning till varför han aktivt väljer att ta ansvar i hemmet - en anledning som korrelerar med en, enligt Gemzöe, typiskt maskulin egenskap: han gillar ordning och reda. Bella, som ju inte bryr sig

²⁶ Meyer 2015, s. 216.

²⁷ Gemzöe 2012, s. 87.

²⁸ Hirdman 1988, s. 51.

²⁹ Gemzöe 2012, s. 81f.

³⁰ Gemzöe 2012, s. 83.

om sådant i samma utsträckning som Beau, lägger ändå mycket tid på att städa, till synes enbart för att hon som kvinna förväntas vara omhändertagande. En möjlig tolkning blir således att det inte behöver kommenteras varför Bella städar för att det inte finns någonting konstigt i att en kvinna tar ansvar över hemmet. Däremot behöver det förklaras varför Beau gör det eftersom vi inte förväntar oss att en ung man skulle städa huset utan anledning.

Ytterligare en dualism Gemzöe tar upp är aktiv/passiv, där mannen är aktiv och kvinnan passiv.³¹ Meyer påstår att en anledning till de redigeringar hon gjort i *Life and Death* var att hon ville ta chansen att ändra sådant som tidigare stört henne. Kanske ville Meyer ge läsaren en utökad förståelse av Bellas beteende genom de ändringar hon skrev i Beaus version av texten men hur som helst bidrar förändringarna till att en problematik uppstår, för oavsett om vi väljer att läsa Bella och Beau som samma karaktär kommer vi inte ifrån att Bellas kön och genus presenteras som kvinnligt i texten medan Beaus kön och genus presenteras som manligt. När förändringarna enbart skrivs in i Beaus version av berättelsen riskerar Bella att framstå som ännu mer passiv, känslostyrd, utseendefixerad och kaotisk bredvid Beau som i sin version framträder som mer aktiv, förnuftig och ordningsam. Deras genusroller förstärks.

Grundproblematiken här är inte vilka uppgifter de utför utan varför de gör dem. Både Gemzöe och Hirdman gör gällande att vilka arbetsuppgifter som kodas som kvinnliga eller manliga beror på vilket samhälle vi tittar på. Något som anses passande för män i en kultur kan anses passande för kvinnor i en annan.³² Om Beaus städande hade fått vara lika okommenterat och omotiverat som Bellas är det möjligt att vi hade fått syn på vilka isärhållande logiker som från början fanns i *Twilight* och det är även möjligt att Beaus städande hade kunnat leda till ett ifrågasättande eller omstörtande av genusnormer genom att visa bilden av ett samhälle där en omsorgsfull man får vara det enbart av omsorg och helt utan någon "logisk" förklaring.

Forskaren Fanny Ambjörnsson skriver i *Vad är queer* att om vi vill få syn på normerna kan det vara tacksamt att börja med att titta på det eller de som anses "onormala".³³ Genom en genderswap kan vi få hjälp att upptäcka vad som blir onormalt när kön och genus inte längre stämmer överens. Redigeringarna i *Life and Death* är många och oavsett vad Meyer haft för avsikt med dem blir resultatet av dem mer ofta än sällan att det som blev onormalt av genderswapgreppet redigeras tills det blir normalt igen, något som blir ännu mer

³¹ Gemzöe 2012, s. 83.

³² Gemzöe 2012, s. 87.

³³ Fanny Ambjörnsson, *Vad är queer*; (Stockholm: Natur och Kultur: 2006), s. 114.

tydligt när vi tittar närmare på Bella och Beaus stora vampyrkärlek Edward/Edythe i nästa del.

Edward och Edythe:

Vampyrerna i Twilightuniversumet ser ut som människor men besitter övernaturlig styrka, snabbhet och är på alla vis överlägsna människan. Dessutom är de undersköna varelser som använder sin skönhet för att locka till sig sina offer. Vampyrerna representerar Twilightuniversumets estetiska ideal och genom att se till hur de skildras visuellt är det möjligt att få syn på vilka ideal som endast tillfaller kvinnliga eller manliga vampyrer.

Eftersom det är Bella/Beau som berättar historien är det via deras kvinnliga respektive manliga blick som vi får vampyrernas utseende återgivet för oss. Första gången Bella/Beau ser Edward/Edythe befinner de sig i skolmatsalen. Det tar en liten stund innan Bella lägger märke till Edward, som hon beskriver som den yngre av syskonen med ostyrigt rödblont hår. Hon noterar hans blick och hur han tycks titta på henne först med nyfikenhet, sedan ouppfylld förväntan och frustration som till sist övergår i vad hon tolkar som hat.³⁴ Beau kommer direkt fram till att han tycker att Edythe är vackrast av syskonen. Han beskriver henne som den minsta tjejen med bronsfärgat hår, mandelformade ögon som är uppdragna i de yttre vråna med tjocka fransar och fylliga läppar. Han tycker att hon är helt perfekt. Edythe studerar även hon Beau med vad han tolkar som hat i blicken.³⁵

Edwards förbittrade inställning upprör Bella som blir arg, ledsen och självmedveten när skolans snyggaste kille verkar ogilla henne utan uppenbar anledning. Eftersom Bella är så störd av att Edward beter sig illa mot henne lägger hon till en början inte särskilt mycket tid på att beskriva vad som gör honom attraktiv i hennes ögon men hon lägger ändå märke till att Edward är längre och inte så tunn som hon först trott.³⁶ I övrigt får vi inte veta mycket mer om hur han ser ut förutom att de flesta i skolan tycker att han är allmänt snygg. När hon väl beskriver ett specifikt drag verkar det oftast fylla en funktion, till exempel när hon beskriver hans hypnotiserande ögon och långa ögonfransar för att förklara att Edward använder sina ögon i ett försök att bokstavligen hypnotisera henne (en kraft vampyrer har).³⁷ Bellas beskrivningar av vackra och tilldragande detaljer i Edwards utseende tilltar ju längre in i boken vi kommer, det vill säga ju mer Bella känner för honom.

³⁴ Meyer 2005, s. 22.

³⁵ Meyer 2015, s. 26f.

³⁶ Meyer 2005, s. 24f.

³⁷ Meyer 2005, s. 79.

Edythes skönhet beskrivs mer detaljerat redan från första anblick. Ett exempel är när Bella i en scen lägger märke till hur Edwards muskler blir synliga under hans skjorta medan Beau i sin version av samma stycke beskriver Edythes bleka armar, smala axlar, sköra nyckelben, svanlika hals, mjukt rundade bröst (som han måste tvinga sig att inte stirra på) och revbenen som skymtar under det tunna tyget.³⁸ Beau reagerar starkare på Edythes fysiska närhet än på hennes hatiska beteende mot honom. Han tycker visserligen att det är pinsamt att han inte verkar vara uppskattad av skolans snyggaste tjej men tänker inte att han gjort något fel. Eftersom han lägger mindre tid på att försöka bygga upp sitt knäckta självförtroende har han mer tid över till att studera och återge hennes, i hans ögon, perfekta drag.

Enligt den heterosexuella matrisen är det nödvändigt att en kropp kategoriseras som antingen kvinnokropp eller manskropp för att kroppens ägare ska kunna skilja sig ifrån samt bli åtrådd av det andra könet och därmed kunna uppfattas som en "riktig" kvinna eller man. Vad som kan kategoriseras som den ena eller den andra kroppen skapas genom föreställningar i samhället om hur den ideala kvinno- eller manskroppen bör se ut. Butler menar att kön, liksom genus, blir till i den sociala och kulturella diskursen - att det inte finns någon ursprunglig, naturlig och inneboende kvinnlighet eller manlighet.³⁹

Hirdman föreslår att den vanligast förekommande uppdelningen av könen som väsensolika är att kvinnan ses som och bör vara svag medan mannen ses som och bör vara stark.⁴⁰ Enligt den heterosexuella matrisen borde en sådan uppdelning innebära att en kropp, för att kodalas som kvinnlig, bör passa in i idealet "svag" samtidigt som en annan kropp, vilken ska kodalas som manlig, bör passa in i idealet "stark". Edward och Edythe är samma person men deras kroppar liknar inte varandra och det kan tänkas bero på att de har olika kön och därmed också olika ideal att fylla. Det attraktiva med Edwards kropp uppges vara hans muskler och det attraktiva med Edythes hennes sköra nyckelben.

En annan fysisk skillnad mellan Edward och Edythe som får särskild betydelse i hur relationen till Bella/Beau skildras är deras längd. Precis som Bella och Beau är de olika långa beroende på vilken version vi läser. Edward är längre än Bella, som ju beskrivs som kort, medan Edythe är mycket kortare än Beau, som ju är över medellängd. Bella funderar inte särskilt mycket över längdskillnaden men Beau, däremot, funderar desto mer eftersom hans längd i kombination med Edythes avsaknad av längd ofta skapar obekväma logistikproblem för dem som inte uppstår i *Twilight*. Edward bär omkring på Bella som om hon inte väger

³⁸ Meyer 2015, s. 237.

³⁹ Butler 2007, s. 55f.

⁴⁰ Hirdman 1988, s. 61.

någoting för honom och trots att Edythe besitter samma övernaturliga styrka som Edward tvekar Beau så fort hon ska till att bära honom eftersom hon är så kort och han så lång.⁴¹ Det nämns återkommande i texten att Edythe är starkare än hon ser ut och Beau funderar över varför det inte besvärar honom mer att Edythe är starkare än vad han är. Han kommer fram till att han vuxit ifrån alla liknande komplex och att han är nöjd med sig själv.⁴² Det är vad han tar för sant men hans tankar och beteende vittnar om motsatsen. Fokuset på vad som kan klassas som typiskt "tjejigt" eller "killigt" är kraftigt förstärkt i Beaus version. Han undrar vad folk ska tro om de ser att Edythe bär honom och tänker att det inte är särskilt normalt för en kille att klamra sig fast vid en tjej på sättet han gör.⁴³ Edythe måste också truga med Beau på ställen där Bella genast accepterar: till exempel när Edward förebrår Bella för att ha glömt sin jacka och ger henne hans jacka istället.⁴⁴ Hon tar genast emot den men när Edythe ger Beau en scarf tackar han nej tills hon försäkrar honom om att det inte är någon "tjehalsduk" utan att hon har lånat den av sin bror.⁴⁵ Vad är det som gör att Beau tänker så mycket på sin storlek och styrka i förhållande till Edythe jämfört med Bella?

En möjlig förklaring finns att hitta hos Ambjörnsson som påpekar att enligt den heterosexuella matrisen betraktas heterosexualitet som naturligt och sunt medan homosexualitet definieras som misslyckat och osunt.⁴⁶ Våra föreställningar om kvinnligt och manligt är således beroende av en normerande heterosexualitet.⁴⁷ Avvikande genusbeteende leder ofta till att någon kategoriseras som homosexuell, vilket inte är önskvärt.⁴⁸

Utifrån Ambjörnssons påstående kan en möjlig tolkning till Beaus beteende vara att han behöver fundera så mycket över Edythes fysiska överlägsenhet och vad den innebär för honom eftersom han inte vill ses som avvikande. Enligt principerna kvinna/svag, man/stark borde det ju vara han som lyfter henne och inte tvärtom. Bella, däremot, behöver inte fundera över Edwards längd eller styrka i relation till hennes egen, annat än när han gör någonting övermänskligt, eftersom de passar in i relationsidealet. Situationen kan te sig absurd med tanke på att han inte känner samma behov av att försvara hur han kan åtrå en död, omänsklig varelse men som Ambjörnsson konstaterar i *Vad är queer* är det sällan en avvikande sexualitet i sig som går emot heteronormativiteten utan avvikanden i köns- eller

⁴¹ Meyer 2015, s. 258f.

⁴² Meyer 2015, s. 101.

⁴³ Meyer 2015, s. 144.

⁴⁴ Meyer 2005, s. 143.

⁴⁵ Meyer 2015, s. 154.

⁴⁶ Ambjörnsson 2006, s. 87.

⁴⁷ Ambjörnsson 2006, s. 109.

⁴⁸ Ambjörnsson 2006, s. 59.

genusrollerna.⁴⁹ Det är med andra ord okej att Beau är kär i en annan art så länge han fortfarande uppvisar ett förväntat mansideal och åtrår någon som uppvisar ett förväntat kvinnoideal.

Beau säger sig ha vuxit ifrån alla komplex men att Edythe uttryckligen måste säga saker som "Jag menar inte att kränka din manlighet - alla människor är bräckliga för mig"⁵⁰ talar för motsatsen, att hennes fysiska överlägsenhet är något som stör honom så pass mycket att han blir rädd att inte kunna försvara sin manlighet när han är med henne.

Beaus reaktioner behöver inte betyda att alla karaktärer i Twilightuniversumet uppfattar Edythe och vad som gör henne vacker på samma sätt som Beau men huvudsaken är att i hans tankevärld är en person som är kort och liten men samtidigt stark och kapabel tillräckligt avvikande för att han ska reagera.

Problematiken uppstår med största sannolikhet, precis som i situationen med Bellas och Beaus städning, i och med de redigeringar som gjorts i *Life and Death*. Det kan tänkas vara så att Meyer genom att beskriva Edythe mer detaljerat försökte förtydliga och understryka hur pass attraktiva vampyrerna faktiskt är jämfört med vanliga människor eller kanske hur pass attraktiv Edward är för Bella men istället för att Edward eller vampyrerna framstår som mer åtråvärda i allmänhet läggs traditionellt kvinnliga attribut enbart på Edythe vilket riskerar att reproducera ett redan existerande ideal där kvinnor ska vara små och svaga i motsats till män som ska vara stora och starka. Ett sätt att undvika detta hade kunnat vara att låta Edythe få behålla så många av Edwards maskulina fysiska attribut som möjligt, såsom musklerna och längden, men fortfarande låta Beau tycka att hon är perfekt. Långa stycken går i *Life and Death* åt till att försöka lösa olika problem relaterade till storlek, styrka och längd, vilket eventuellt hade kunnat undvikas helt ifall Meyer låtit Edythe och Beau få behålla Edward och Bellas ursprungliga proportioner.

Föreställningar om kvinnliga och manliga egenskaper eller attribut är enligt Hirdman ett grunduttryck för isärhållandet.⁵¹ Genom att undersöka vilka egenskaper och fysiska attribut som beskrivs som åtråvärda hos Edward jämfört med Edythe går det att konstatera att Bella uppskattar Edwards muskler medan Beau tycker att Edythe är vacker för att hon ser liten, mjuk och skör ut med tjocka ögonfransar och fylliga läppar. Det är uppenbart att könen tilldelas olika fysiska attribut vilket tyder på att de ska representera olika genusnormer, till exempel att mannen ska vara stark och kvinnan svag.

⁴⁹ Ambjörnsson 2006, s. 120f.

⁵⁰ Meyer 2015, s. 287.

⁵¹ Hirdman 1988, s. 52.

Hirdman konstaterar att uppdelningen blir meningsskapande eftersom människan orienterar sig i världen efter sysslor och sorter.⁵² Isärhållandet blir dessutom maktskapande vilket diskuteras vidare i nästa del.

6.2 Hierarkier och maktstrategier

Kvinnans maktstrategi kroppen:

Maktstrategier är enligt Hirdman någonting både kvinnor och män använder sig av men vilka strategier som används av vilket kön påverkas av genussystemets isärhållande logiker.⁵³ En situation som pekar på vilka maktstrategier som gäller för respektive kön i Twilightuniversumet är när Charlie ska träffa Edward/Edythe för första gången.

Bella vill inte berätta för Charlie om sin relation med Edward och är tveksam till att introducera dem för varandra eftersom hon misstänker att Charlie kommer bli orolig då han tidigare uttryckt att han både vill och inte vill att hon ska träffa en kille. I Beaus version har Charlie istället uttryckt att han varit rädd att Beau ska vara för kräsen för att bli ihop med någon av tjejerna i stan och Beau är övertygad om att Charlie kommer bli oförskämt imponerad av att han lyckats fånga just Edythe.⁵⁴

Analysens tidigare delar har redan kommit fram till att kvinnors kroppsliga skönhet poängteras mer än männens både i *Twilight* och *Life and Death* och Charlies första reaktion på Edward/Edythe utgör ytterligare ett exempel på det. När Charlie får träffa Edward förblir han helt oberörd av vampyrens magnetiska dragningskraft men så fort han får syn på Edythe drar han efter andan och blir märkbart påverkad av hennes skönhet. Han agerar nervöst i hennes närhet vilket gör Beau extra stolt över att kunna göra anspråk på henne.⁵⁵

Jämförelsen av de två versionerna kastar ljus över två uppenbara skillnader. Den första är att Charlie oroar sig över vad Bella kan råka ut för om hon träffar en kille medan han, när det kommer till Beau, istället oroar sig över att Beau ska vara för kräsen för att lyckas hitta någon tjej i Forks. Den andra skillnaden är att Charlie reagerar starkt på Edythes skönhet samtidigt som han inte alls noterar Edwards skönhet. Dessa två skillnader vittnar om vilka normer som råder i Twilightuniversumet. Charlies oro över Bella i kontrast till hans avsaknad av oro över Beau målar upp en bild av en värld där det är farligt för en kvinna att träffa en man men inte tvärtom. Charlies starka reaktion på Edythe i kontrast till hans

⁵² Hirdman 1988, s. 52.

⁵³ Hirdman 1988, s. 55.

⁵⁴ Meyer 2015, s. 322.

⁵⁵ Meyer 2015, s. 327-329.

avsaknad av reaktion på Edward befäster den heterosexuella matris som säger att Charlie, som ju är man, enbart borde bli attraherad av kvinnlig skönhet och inte manlig.

Charlie är en vuxen man och Edythe är hans sons tonåriga flickvän så hans reaktion på hennes utseende skulle kunna uppfattas som opassande. Att Charlie, en polischef som i böckerna framställs som sansad, stabil och med hög moral, blir så pass tagen av Edythe tyder på att hennes skönhet är någonting utöver det vanliga. Pondera att Charlie istället hade reagerat på Edythe med samma ointresse som han visar inför Edward. Då kunde situationen ha avslöjat att det mest är Beau som uppfattar Edythe som extremt attraktiv vilket dels hade kunnat ifrågasätta de skönhetsideal vi tidigare gått igenom genom att föreslå att inte alla karaktärer värderar samma fysiska attribut lika högt som Beau och dels hade det kunnat utmana heteronormativiteten i Twilightuniversumet.

Hirdman vill mena att kvinnor och män sällan använder sig av samma maktstrategier eftersom de har olika mål med sitt maktutövande, något vi kommer återvända till i en annan del av analysen, och för att komma underfund med vilka strategier som används av vilket kön behöver vi titta på den specifika situationen eftersom genusystemets logiker är situationsbundna.⁵⁶ I Twilightuniversumet är vampyrerna överlägsna människorna på många sätt. De har ett utseende som ska locka till sig människor och de är också onaturligt starka och snabba för att kunna jaga människor. Detta stämmer både in på Edward och Edythe men Charlies separata reaktioner vittnar om att varken Edwards eller Edythes maktstrategier helt och hållet beror på att de är övernaturliga varelser utan till viss del också beror på kön. Eftersom Charlie inte blir fascinerad av Edwards utseende kan det tyda på att Edwards maktstrategi inte främst är hans skönhet - alla människor blir ju uppenbarligen inte påverkade av honom. På samma sätt är det otänkbart att Edythes främsta maktstrategi skulle vara att inbringa rädsla i sina offer eftersom Charlie inte är rädd att Edythe ska skada Beau. Charlies separata reaktioner vittnar däremot om att Edwards maktstrategi skulle kunna vara hotet om våld medan Edythes maktstrategi skulle kunna vara skönheten.

För att stärka den tesen kan vi återvända till scenen i matsalen där Bella/Beau först fick syn på Edward/Edythe. Det första Bella lägger märke till hos Edward är hans hatiska blick och hennes version är sparsam med beskrivningar om hans utseende eftersom Bella lägger mer tid på att vara upprörd, skrämmd och självmedveten över Edwards aggressiva beteende gentemot henne. Det första Beau lägger märke till hos Edythe är hennes skönhet. Hans text innehåller till skillnad från Bellas ingående beskrivningar av vilka fysiska attribut

⁵⁶ Hirdman 1988, s. 55.

hos henne han tilltalas av. Beau struntar mer eller mindre i Edythes hatiska beteende eftersom han finner det orimligt då han själv anser att han inte gjort henne något. Om det är något han är rädd för är det att bli avvisad. Bella och Beau fokuserar alltså på helt olika saker i sitt första möte med Edward/Edythe.

Vampyrerna beskrivs som extremt farliga för människor, även Edythe, och det hotet borde kunnat vara alla vampyrers främsta maktstrategi men i och med att Beau inte är rädd för Edythe är det inte längre rimligt att hennes maktstrategi skulle vara hot eller våld. Däremot kan det ökade fokuset på Edythes skönhet och hur mycket Beau åtrår henne för det betyda att det är den hon använder för att locka till sig sina byten. Edward är också underskön men det är inte i första hand hans skönhet Bella dras till utan mysteriet kring honom. Hon fascineras av att inte veta om eller på vilket sätt han är farlig. Nästa del kommer att ta upp ytterligare en situation som tydliggör mannens maktstrategi och visar att den inte enbart används av vampyrer.

Mannens maktstrategi våldet:

Det moment som definierar början på Bella och Edwards relation är en specifikt könsstereotyp situation: Edward räddar henne från att bli våldtagen och mördad i Port Angeles. Bella åker till den närliggande staden tillsammans med sina tjejkompisar för att välja klänningar inför den stundande skolbalen och finner sig lite senare ensam i en gränd utan sina kompisar. Där stöter hon på en grupp bestående av fyra män och blir genast illa till mods. Efter en stund märker hon att två av männen följer efter henne. Hon misstänker först att männen är väskryckare innan det slår henne att de kanske är ute efter något värre än så. Bella går snabbt, letar efter andra människor att be om hjälp och försöker minnas vad hon en gång lärt sig under en självförsvarskurs. Plötsligt omringas hon av de fyra männen och förbereder sig på att skrika och slå tillbaka ifall de skulle attackera. Ingen verbal kommunikation sker mellan Bella och männen under konfrontationen.⁵⁷

Beau befinner sig också i Port Angeles och stöter även han på fyra män i en gränd men i hans version har ytterligare två personer lagts till i gruppen, två kvinnor, som står och skickar någon form av narkotika mellan sig. Beau inser att han känner igen två av personerna eftersom han råkat stöta på dem tidigare tillsammans med Charlie. De två personerna känner i sin tur igen Beau men misstar honom för att också vara polis precis som Charlie och börjar därför följa efter honom för att kunna tysta honom med våld. Han blir konfronterad snabbare

⁵⁷ Meyer 2005, s. 132-135.

än Bella och hinner inte tänka särskilt mycket innan han blir omringad av gruppen som hotar honom med pistoler.⁵⁸

Redan här finns uppenbara skillnader i de situationer Bella och Beau befinner sig i, där den första är att gruppen Beau stöter på utgörs av både kvinnor och män medan Bellas grupp enbart utgörs av män. Gruppen har även en anledning att vilja göra Beau illa som inte beror på hans kön. De tror att han är polis och vill inte åka fast för innehav. Till skillnad från i Bellas del får Beau kommunicera med gänget som när de omringar honom pratar med honom en lång stund vilket dels ger honom en uppfattning om vad de vill samt en chans att förklara att allt är ett missförstånd, att han inte är polis. Bella vet inte säkert varför männen följer efter henne (men får senare bekräftat av Edward, som ju kan läsa tankar, att männen tänkte våldta eller mörda henne)⁵⁹.

I en "renodlad" genderversion borde Beau stött på fyra kvinnor i gränden men i *Life and Death* stöter han på två kvinnor och fyra män. Hans grupp har alltså utökats med två personer. Dessutom har de fyra männen vapen. Varför Meyer skrivit om texten på det här sättet går inte att med säkerhet fastställa utan att fråga henne själv men en möjlig tolkning utifrån vilka anledningar hon tidigare uppgett till andra redigeringar är att hon gjort dem i syfte att få situationen att framstå som mer "realistisk".⁶⁰

Analysens tidigare delar har indikerat att Twilightuniversumet återspeglar ett kvinnoideal som bestämmer kvinnan som liten och svag och utgående från det är det rimligt att undra ifall det var så att Meyer inte ansåg det vara ett tillräckligt stort hot för Beau att möta enbart fyra kvinnor i en gränd? Om det stämmer att anledningen var att öka hotet för Beau väcks ytterligare en fråga. Varför skulle Beau, en ensam tonårskille, inte ha kunnat känna sig hotad av fyra vuxna kvinnor? Ifall Meyer hade låtit Beau få uppleva exakt samma situation som Bella kunde scenen ha utmanat exempelvis föreställningen om att det bara är kvinnor som kan bli och vara rädda för att bli våldtagna men genom de stora förändringarna i kapitlet befäster Beaus version snarare samma föreställningar. Om antagandet att Meyer genomförde förändringarna för att göra Beaus version mer "realistisk" stämmer innebär hennes förändring ett indirekt påstående om att män inte kan bli utsatta på samma sätt som kvinnor, att de inte kan bli utsatta av kvinnor och att kvinnor är mer utsatta än män.

Hotet från fyra vuxna kvinnor var alltså så litet för en ensam och gänglig tonårskille att det enligt Meyer behövdes fyra män med vapen som compensation. Hotet mot Bella

⁵⁸ Meyer 2015, s. 141-143.

⁵⁹ Meyer 2005, s. 288.

⁶⁰ Stephenie Meyer 2015, Förord.

består endast i att hon befinner sig i närheten av fyra män. Det behövs inga vapen eller uttalade dödshot för att Bella ska bli livrädd och börja vässa sina färdigheter i självförsvar.

Gemzöe tar upp genusdualismerna subjekt/objekt, människa/djur där mannen är subjektet, människan, och kvinnan objektet, djuret.⁶¹ Beau fortsätter vara subjekt i och med att han får kommunicera med gruppen, vars anledning att döda honom inte har med hans kropp eller kön att göra, medan Bella reduceras till objekt när hon jagas som ett byte. Scenen i Port Angeles demonstrerar en värld där hotet från en kvinna betraktas som mindre än hotet från en man. Det borde betyda att hotet från en vampyrman också är större än hotet från en vampyrkvinna, ett antagande som får konsekvenser för hur Bella och Edward samt Edythe och Beau förhåller sig till varandra i sina respektive relationer.

När Edward, som utan Bellas vetskap följt efter henne till Port Angeles för att beskydda henne, dyker upp i gränden hoppar Bella genast in i sin räddares bil redan innan hon vet vem det är som kommit.⁶² Beau, däremot, försöker fly till fots innan han förstår att det är Edythe som befinner sig i bilen och först då bestämmer han sig för att hoppa in.⁶³ Bella känner sig lättad men oroar sig för att Edward, som tidigare bett henne att inte dra till sig problem, ska vara arg på henne.⁶⁴ Beau oroar sig för att Edythe ska bli skadad av gänget och håller fast henne för att hindra henne från att kliva ur bilen. Han frågar flera gånger om hon är okej eller om hon är skadad trots att han vet att Edythe är starkare än alla människorna i gränden tillsammans och att han via Edythe får reda på att gänget var ute efter att döda honom.⁶⁵

Bella är från och med den första anblicken av Edward rädd för den fientlighet han så ofta utstrålar gentemot henne men längtar samtidigt efter att få vara nära honom.⁶⁶ Växelverkan mellan åtrå och skräck blir hennes största huvudbry. Oftast när Bella är med Edward oroar hon sig över att bli avvisad men ibland handlar det om en oro för hennes liv. Edward frågar henne många gånger om hon är rädd för honom och säger att hon borde vara det, att hon borde akta sig för honom och han beskriver att han skulle kunna döda Bella av misstag eftersom hon är så mjuk och ömtålig.⁶⁷ När Edward säger att han är farlig och att hon borde hålla sig borta får hon fjärilar i magen.⁶⁸ En del av det som gör Edward åtråvärd för Bella är uppenbarligen den risk han innebär för henne.

⁶¹ Gemzöe 2012, s. 83.

⁶² Meyer 2005, s. 136.

⁶³ Meyer 2015, s. 143.

⁶⁴ Meyer 2005, s. 137.

⁶⁵ Meyer 2015, s. 145.

⁶⁶ Meyer 2005, s. 49.

⁶⁷ Meyer 2005, s. 261.

⁶⁸ Meyer 2005, s. 76.

När Edward erkänner att han följt efter henne till Port Angeles gör det Bella glad, till skillnad från när hon blev förföljd av männen i gränden.⁶⁹ Edward erkänner också att han brukar spionera på henne om nätterna men det stör henne inte heller utan hon blir istället smickrad.⁷⁰

Med tanke på hur Bella reagerade i gränden har hon uppenbarligen en självbevarelsedrift och är kapabel att avgöra vad som är en farlig situation för henne. Ändå blir hon inte tillräckligt rädd för Edward för att vilja lämna honom, trots att han dödshotar henne rakt ut. Bella vet att hon borde hålla sig borta och när hon själv funderar över hur det kan komma sig att hon inte känner sig räddare resonerar hon som så att han faktiskt aldrig gjort något för att skada henne.⁷¹ Hon ser det goda i Edward och tror inte att han är ond - därför blir hon inte tillräckligt rädd för att vilja hålla sig borta från honom.⁷² Samtidigt tänker hon att om hon blev tvungen skulle hon utsätta sig själv för livsfara för att få behålla Edward nära.⁷³

De scener där Edward säger att han är farlig framstår inte som lika hotfulla när det är Edythe som pratar. Det beror antagligen på att Meyer redigerat bort många av Edwards mest hotfulla kommentarer men också på att Edward hela tiden återspeglar en verklighet där kvinnor blir mördade varje dag, i synnerhet i nära relationer.⁷⁴ Det är en verklighet Bella är medveten om men som Beau inte tycks oroa sig för. På ställen där det i *Twilight* betonas att Bella känner sig skräckslagen är Beau inte alls rädd.⁷⁵ Trots att Edythe ibland, liksom Beau, uttalar dödshot mot Beau blir han ändå inte rädd för henne.⁷⁶ Att Beau känner sig så lugn med Edythe kommer sig av att han har svårt att tänka sig att hon, som är så liten, skulle kunna göra någon illa.⁷⁷ Edwards kommentarer blir med andra ord hotfulla mot bakgrund av den verklighet där män skadar kvinnor medan Edythes ord inte lyckas generera samma hotfulla stämning eftersom det inte tycks trovärdigt att hon skulle kunna skada någon med flit.⁷⁸

Efter våldtäktsförsöket/pistolhotet går Bella/Beau och Edward/Edythe på restaurang. Edward anklagar Bella för att vara klumpig och dra till sig problem som gör att hon behöver en beskyddare.⁷⁹ När Edythe anklagar Beau för samma sak ifrågasätter han hur det kan vara

⁶⁹ Meyer 2005, s. 147.

⁷⁰ Meyer 2005, s. 246.

⁷¹ Meyer 2005, s. 117.

⁷² Meyer 2005, s. 173.

⁷³ Meyer 2005, s. 179.

⁷⁴ Gemzöe 2012, s. 19.

⁷⁵ Meyer 2015, s. 347.

⁷⁶ Meyer 2015, s. 159.

⁷⁷ Meyer 2015, s. 207.

⁷⁸ Meyer 2015, s. 104.

⁷⁹ Meyer 2005, s. 145.

hans fel att ett gäng gav sig på honom, något Bella inte gör, och Edythe erkänner att det inte var hans fel, något Edward aldrig gör.⁸⁰

Det är i mångt och mycket Edward som bestämmer i hans och Bellas relation, något som, i kombination med Bellas heta temperament, leder till att de ständigt tjafsar och går varandra på nerverna. Beaus och Edythes relation blir snabbt en helt annan. De är mer jämlika i samtal, öppna med varandra om hur de känner och visar sin kärlek genom att hålla handen, kramas och kyssas. Mannen ses, enligt Gemzöe, inte bara som människa och subjekt utan även som aktiv i förhållande till kvinnan, som ses som passiv.⁸¹ Beau rör relativt fritt vid Edythe, något som Bella nästan aldrig vågar av rädsla för hur Edward ska reagera.

Hirdman skriver att det är i isärhållandet som den manliga normen legitimeras. Isärhållandet sorterar människor i en sort 1 och en sort 2. Hon förklarar det som att sort 1 gör sak 1 på plats 1 medan sort 2 gör sak 2 på plats 2. Sort 1:s görande rättfärdigas genom separationen och avskiljandet av en sort 2. En person kan aldrig bli en sort 1 utan att förtrycka en sort 2. På så sätt skapas föreställningar om genus och kön vilka bibehålls genom det maktutövande som stadfäster hierarkin.⁸²

Skillnaderna i hur Bella och Edward beter sig som par jämfört med Beau och Edythe kan tänkas bero på att Beaus och Edythes relation var tvungen att utvecklas snabbare då Beaus historia är på väg att snart få ett väldigt annorlunda slut. Nästa del kommer att behandla målet med respektive maktstrategi.

Friheten och symbiosen:

Trots att en hel del detaljer ändrats i *Life and Death* följer handlingen samma struktur i båda böckerna ända fram till de sista kapitlen då Bellas och Beaus historier tar helt olika vändningar. Bella/Beau tvingas konfrontera en främmande vampyr som inte ingår i Edwards/Edythes familj och blir allvarligt skadade. Edward och hans familj hittar Bella döendes och upptäcker att vampyren hunnit bita henne i handen vilket innebär att tiden är knapp då Bella kommer förvandlas till en vampyr ifall giftet från bittet hinner sprida sig. Bella har ända sedan hon förälskade sig i Edward velat bli en vampyr för att kunna sluta åldras och få vara med honom för alltid men Edward vill inte låta henne genomgå förvandlingen eftersom han tycker att hon har för mycket att förlora i sitt liv som människa.

⁸⁰ Meyer 2015, s. 158.

⁸¹ Gemzöe 2012, s. 83.

⁸² Hirdman 1988, s. 52.

Därför bestämmer sig Edward för att försöka suga ut giftet ur Bellas hand. Han lyckas och Bella överlever som människa.⁸³

När Edythe och hennes familj hittar Beau ser situationen annorlunda ut. De inser att de kommit försent och att det enda de kan göra är att antingen låta Beau genomgå förvandlingen till vampyr eller dö. Edythe kommer fram till att Beau förtjänar ett eget val och säger att hon kommer respektera hans önskemål. Beau väljer att genomgå förvandlingen och där Bella och Edwards historia fortsätter avslutas Beaus genom att han blir vampyr och, så vitt vi vet, får leva lyckligt med Edythe i all evighet.⁸⁴

Resten av *Twilight*-serien går i mångt och mycket ut på att Bella försöker övertala Edward att låta henne få bli vampyr men han säger nej så länge hon inte går med på att gifta sig med honom. Edward kämpar emot eftersom han anser att Bella inte förstår vad det är hon ber om och därför är oförmögen att avgöra vad som är bäst för henne själv.⁸⁵

Meyer uppger i efterordet till *Life and Death* att Beau får genomgå förvandlingen till vampyr eftersom hon ville få ett avslut på hans berättelse då hon inte ämnade fortsätta den genom att skriva genderswapversioner av uppföljarna till *Twilight*. Hon är noga med att fastslå att det alternativa slutet inte på något sätt kom sig av att Beau är kille.⁸⁶ Oavsett vad hon hade för anledning att ge Beau ett alternativt slut visar det på en väsentlig skillnad mellan Bellas och Beaus relationer till Edward och Edythe i och med det val som Edythe ger Beau men som Edward fattar åt Bella.

Å andra sidan är det inte bara så att Beau får ett val hur som helst. När Edythe kommer till platsen är Beau redan så gott som död, till skillnad från Bella. Förändringen tyder på att Meyer tänker sig att om det hade funnits en utväg där Beau förblev människa skulle Edythe ha sugit ut giftet utan att ge honom ett val, precis som Edward, så för att kunna avsluta Beaus historia snabbare var hon tvungen att ändra omständigheterna. Edythe har inget annat val än att antingen förvandla Beau eller se honom dö. I *Breaking Dawn*, den sista av *Twilight*-böckerna, befinner Edward sig i en liknande situation som Edythe i slutet av *Life and Death*. Han tror att det är försent, att han förlorat Bella, så han överger sin egen önskan och biter henne upprepade gånger för att försöka rädda henne genom att förvandla henne till vampyr.⁸⁷ Om Edythe är Edward kan man tänka sig att hon i samma stund av desperation

⁸³ Meyer 2005, s. 379.

⁸⁴ Meyer 2015, s. 411.

⁸⁵ Meyer 2005, s. 393.

⁸⁶ Meyer 2015, s. 454.

⁸⁷ Stephenie Meyer, *Breaking Dawn*, (London, Little Brown and Company: 2008), s. 355.

borde ha reagerat likadant men det gör hon inte utan hon tvekar och tar sig tiden att be Beau om lov innan hon låter honom förvandlas.

Det ska erkännas att det inte är helt rättvist att jämföra situationen i *Life and Death* med den i *Breaking Dawn* eftersom mycket hinner hända i Bella och Edwards relation under fyra böckers tid och de befinner sig i ett helt annat sammanhang än vad Beau och Edythe gör i slutet av *Life and Death* men jämförelsen kan ändå säga någonting om att den relation Beau och Edythe inledde snabbt kunde utvecklas på ett helt annat sätt än den gjorde mellan originalparet Bella och Edward. Den punkt som tog fyra böcker för Bella och Edward att nå fram till lyckades Beau och Edythe komma till på 411 sidor. Det beror nog visserligen till största del på att hela huvudkonflikten mellan Bella och Edward ströks samt att andra viktiga aspekter uteblev (till exempel tringeldramat mellan Jacob, Bella och Edward) men det kan även tänkas bero på att Beau och Edythes relation var tvungen att vara mer jämställd för att kunna utvecklas snabbare.

Hirdman påstår att anledningen till att könen behöver använda sig av olika maktstrategier är för att de längtar efter olika saker. Det rör sig dock inte om någon inneboende längtan i det biologiska könet utan om en längtan som struktureras inom genussystemet, vilket innebär att även om längtan medför både möjligheter och begränsningar för respektive kön är det inte samma möjligheter eller begränsningar. Kvinnan längtar efter friheten, vilken mannen står väktare för, och mannen symbiosen, för vilken han behöver kvinnan för att kunna behålla sin maktposition. Genussystemet är till för att via isärhållandet av könen skapa ett beroendeförhållande mellan könen som innebär att kvinnans enda väg till frihet oftast går genom mannen, alltså den som hindrar henne från att få frihet från första början, och mannens enda chans till symbios går via kvinnan, den sort 2 som han vill avgränsa sig från. För att tvinga kvinnan till symbios använder mannen kontroll, barnafödande och våld. Kvinnan, i sin tur, använder sin kropp - till exempel via barnafödande - för att upprätta de genuskontrakt som kommer ge henne mer frihet, dock alltid via mannen.⁸⁸

Bella kan inte få sin vilja igenom utan Edward men Edward kan inte låta Bella få som hon vill eftersom det skulle riskera att äventyra hans redan uppnådda mål, det vill säga att få vara tillsammans med Bella, det vill säga symbiosen. Om Bella tillåts bli vampyr och får smaka på den frihet hon längtar efter kanske hon lämnar honom eller blir svårare för honom

⁸⁸ Hirdman 1988, s. 55.

att kontrollera. Han går till slut med på att uppfylla hennes önskan med kravet att de gifter sig först, som ett sätt att tvinga Bella till symbios.

7. Diskussion

Syftet med att skriva en genderswapversion av ett verk brukar i regel vara att låta en eller flera karaktärer omvandlas till det motsatta könet och samtidigt lämna de flesta andra element i berättelsen orörda för att ge läsaren eller författaren möjlighet att lättare undersöka och upptäcka vilka köns- och genusroller som är aktiva inom det valda verket. Meyer uppger att hennes eget syfte med att skriva en genderswapversion av *Twilight* var att försöka bevisa att Bella inte är en kvinna i nöd utan i själva verket en människa i nöd samt att berättelsen aldrig handlat om maktförhållanden mellan könen.

Efter att ha läst de två versionerna av böckerna sida vid sida kan det konstateras att de skiljer sig åt på flera sätt, utöver det totalt förändrade slutet. Trots att Meyer bestämt hävdar att majoriteten av hennes ändringar i *Life and Death* inte gjordes för att huvudpersonen nu var kille och vampyren tjej är det utifrån analysens fynd och mot bakgrund av Hirdmans teori svårt att inte betrakta de flesta av Meyers redigeringar som direkta reproduktioner av genusroller upprättade i ett genussystem. Det kan såklart ha varit författarens intention att via ett förstärkande av genusroller i *Life and Death* ytterligare belysa hur kvinnor och män porträtteras på könsstereotypa sätt i *Twilight* men det skulle å andra sidan gå emot hennes eget åberopade syfte.

Den första grundläggande logiken i Hirdmans genussystem är dikotomin. Analysen ovan framhäver en rad isärhållande logiker och hierarkier som blir särskilt tydliga när de två böckerna jämförs med varandra. Till att börja med är heteronormen rådande i *Twilight* universumet där bara två kön existerar, kvinnor och män, och endast heterosexualitet förekommer. Könen är tydligt uppdelade vad gäller utseende, arbetsuppgifter, egenskaper och beteenden. Kvinnor tenderar att beskrivas utifrån utseende i högre grad än män, som oftare beskrivs genom egenskaper. I de båda böckerna delas kvinnor och män upp enligt typiska genusdualismer gällande femininitet och maskulinitet: man/kvinna, förnuft/känsla, aktiv/passiv, stark/svag och så vidare. Karaktärerna representerar stereotypa kropps- och genusideal där männen beskrivs som längre än kvinnorna och har mer muskler. Edwards fysiska övertag över Bella är det som beskrivs som det mest attraktiva med honom. Kvinnorna, däremot, är kortare än männen, smala och mjuka. Edythe beskrivs som liten och ömtålig med sköra nyckelben och det är vad Beau klassar som perfektion. Hennes skönhet

beskrivs bokstavligen i hennes avsaknad av styrka, något som symboliserar genusystemets andra grundläggande logik: den hierarki där mannen utgör normen.

Även om Bella och Beau säkert kan betraktas som människor i nöd när de befinner sig under hot från andra människor eller vampyrer som är ute efter att skada och döda dem är det inte den nöden som är den mest problematiska för Bellas karaktär i *Twilight*. Trots att han aldrig vill skada henne uttrycks hotet från den hon älskar, Edward, oftare och mer allvarligt än i *Life and Death* där hotet förtas av att Beau inte ser Edythe som farlig på grund av att hon till synes är fysiskt underlägsen honom. Bella är stundtals, till skillnad från Beau, uttryckligen rädd för vad Edward kan tänkas göra, vilket leder till en passivitet hos henne som sätter Edward i en maktposition i deras förhållande. Beau, å andra sidan, har agens i sina interaktioner med Edythe och andra omkring sig. Edythe tar inte hand om Beau och fattar inte beslut åt honom på samma sätt som Edward gör åt Bella. Det är Edward som bestämmer att Bella inte får bli vampyr och det är Beau som får bestämma att han ska bli vampyr.

Gällande genderswapgreppets konsekvenser tycks *Life and Death* reproducera samma genusnormer som förekommer i *Twilight*, vilket tycks bero på Meyers många ändringar i texten. I en mer "renodlad" genderswapversion hade resultaten kunnat bli annorlunda - exakt på vilket sätt är svårt att säga men det kan med säkerhet påstås att de delar där Meyer försökt göra berättelsen eller karaktärerna tydligare eller mer realistiska, det vill säga där hon ändrat mest, blir de reproducerande konsekvenserna som störst.

Meyer lät Charlie och Renée behålla sina originalkön med förklaringen att det inte vore realistiskt att en pappa skulle fått ensam vårdnad om ett barn på 80-talet, en situation som pekar på ett generellt problem när det kommer till Meyers förhållningssätt till genderswap. Syftet med att utföra en genderswap på en text brukar inte vara att resultatet ska bli realistiskt utan att tvärtom få syn på vad som blir avvikande i den nya texten för att i förlängningen kunna säga något om eller omkullkasta normer. När Meyer hävdar att det inte vore realistiskt att en ensamstående pappa fick vårdnaden lutar hon sig redan där mot en stereotyp. Hade Charlie och Renée istället fått omvandla sina kön skulle vi i de första kapitlen av *Life and Death* ha mötts av en ensamstående, excentrisk och dumdrigtig pappa och en tystlåten, öldrickande, fiskande mamma som inte gillar att prata känslor vilket kanske inte hade uppfattas som normenligt men kunde ha gett insikt i vilka genusnormer och systemgenerande logiker som finns att upptäcka i *Twilight*.

Karaktärerna får nya kön men också nya genus. För att lyckas utmana könsnormer genom ett genderswap borde karaktärernas genus ha varit oförändrade. Till exempel borde Beau ha kunnat vara kort, som en tjej, med långt hår, som en tjej, och blus, som en tjej utan

att det behövde kommenteras som onormalt. Istället blir han lång med kort hår och Monty Python t-shirt. Meyer påstår att redigeringarna gjorts för att Beau utvecklades åt ett annat håll men bytet till t-shirt nämns bara några meningar in i det första kapitlet och ingen karaktärsutveckling kan ha varit möjlig än. Därmed är det rimligt att anta att bytet av klädval kommer sig av någonting annat, till exempel att Meyers egna intentioner med *Life and Death* inte stämmer överens med vad en genderswapversion brukar vara ute efter att försöka göra. Meyer har, avsiktligt eller oavsiktligt, redigerat bort sådant som inte passar in i den heterosexuella matrisen men eftersom hon gör det i "fel" bok slår det fel. Ändringarna Meyer skriver in i Beaus version för att fixa det som blev onormalt efter könsomvandlingen får motsatt effekt i jämförelsen med *Twilight*. Resultatet blir att Beau framställs som helt olik Bella i och med sitt nya självförtroende medan Bella framställs som ännu mer passiv än innan. Detsamma gäller för Edythe och Edward. Meyers redigeringar tycks i allra högsta grad komma sig av att Beau är kille.

Det kan dock vara värt att nämna att det faktiskt finns några karaktärer och situationer som är mer könsöverskridande i *Life and Death* men de är så pass få att de valdes bort i den här analysen. Alla könsöverskridande moment verkar vara direktöversättningar av texten i *Twilight* där ingenting annat än pronomen förändrats.

Slutsatsen blir att de kvinnor och män som lever och verkar i Twilightuniversumet inte tänker, känner och upplever likadant. De är olika varandra, ibland på grund av personlighet men oftast på köns- eller genusnormerande grunder. Tonårspojkar kan gråta och vara självkritiska men när Meyer inte låter Beau uppleva de sakerna reproduceras och översätts samma konventioner till det nya scenariot och även om kvinnor och män skulle tänka och känna likadant betyder det inte att de automatiskt blir jämlika inom systemet.

Både *Twilight* och *Life and Death* handlar om magi och tonårsförälskelse men analysen fastslår att de också handlar om en tjej och en kille vars relation till stor del påverkas av ett genussystem. Meyer misslyckas med sitt försök att bevisa motsatsen. Det allra första tecknet på det ställdes jag inför när jag öppnade min mammas boklåda i somras och plockade upp den sammansvetsade versionen av *Twilight* och *Life and Death*. På det första omslaget möttes jag av en bild av två kvinnohänder som omfamnar ett rött äpple och på det andra en stark manshand som, likt Hamlet höjer sin dödskalles, greppar ett grönt. Omslagen var olika, så även berättelsen och karaktärerna i den men böckerna visade sig innehålla samma normer. Det blev skillnad på Bella och Beau.

8. Sammanfattning

Syftet med den här uppsatsen var att jämföra vilka genusnormer som skildras i de två olika versionerna av *Twilight* för att ta reda på om, och i så fall på vilka sätt, berättelsen och karaktärerna påverkas eller förändras av genderswaptekniken. Till min hjälp hade jag främst Yvonne Hirdmans text *Genussystemet - reflexioner kring kvinnors sociala underordning* vilken visade sig vara av värde för undersökningen.

Efter slutförd analys och diskussion har jag svarat på frågeställningarna och resultatet blev att jag kom fram till att isärhållandet mellan könen fungerar på så sätt att olika kön tillskrivs olika beteenden, attribut och egenskaper i böckerna och att isärhållandet skulle kunnat upphävas genom att låta könen bli mer lika varandra för att motarbeta uppdelningen mellan dem. Konsekvenserna av genderswaptekniken blev att de köns- och genusnormer som förekom i *Twilight* blev förstärkta i *Life and Death*, kanske främst i och med författarens flitiga redigerande. Meyer lyckas inte bevisa att hennes kärleksberättelse helt är oavhängig av köns- och genusnormer. Tvärtom visar analysen att vilket kön karaktärerna har gör skillnad för hur berättelsen ter sig och att Bella kan uppfattas ännu mer som en "damsel in distress" än tidigare.

Det bör nämnas att det finns många olika sätt att tolka de berörda verken på och jag har presenterat en tolkning men påstår inte att det är den absolut mest korrekta tolkningen av vare sig *Twilight* eller *Life and Death*. Det finns otroligt mycket som inte fick utrymme i den här uppsatsen och jag uppmuntrar fler att ta sig an ämnet eftersom det är fullt möjligt och säkert också mycket fruktbart. Några förslag på vidare forskning:

- Queerperspektiv (ålder, magi och omänsklighet).
- Skönhetsideal (vampyrernas blekhet).
- Jämförelser med *Midnight Sun* eller Jacobs delar i *Breaking Dawn*.
- Analysera övriga karaktärer och vad som händer med dem när de byter kön.
- Homosociala relationer (triangeldramat mellan Bella, Edward och Jacob).

9. Litteraturförteckning

Ahlung, Sara, “*Deconstructing Gender.*” *How to teach Gender and Feminist Pedagogy using Stephenie Meyer’s Life and Death in the EFL Classroom*, kandidatuppsats (Göteborg: Göteborgs Universitet, 2017).

Ambjörnsson, Fanny, *Vad är queer?* (Stockholm: Natur och kultur, 2006).

Butler, Judith, *Genustrubbel: Feminism och identitetens subversion*, (Göteborg: Daidalos AB, 2007).

Droguett, Ann-Kristin, “*När X blir Y.*” *En genusanalys om hur könsroller i Stephenie Meyers roman Life and Death: Twilight Reimagined gestaltas genom genderswap*, (Umeå: Umeå Universitet, 2018).

Gemzöe, Lena, *Feminism*, (Stockholm, Bilda Förlag: 2012).

Hirdman, Yvonne, “Genussystemet - reflexioner kring kvinnors sociala underordning” i *Tidskrift för genusvetenskap* 9:3 (1988), s. 49-63.

McClellan, Ann, “Redefining genderswap fan fiction: A Sherlock case study” i *Transformative Works and Culture* vol. 17 (2014).

Meyer, Stephenie, *Breaking Dawn*, (London: Little Brown and Company, 2008).

Meyer, Stephenie, *Life and Death: Twilight reimagined*, (New York: Little Brown and Company, 2015).

Meyer, Stephenie, *Twilight*, (London: Little Brown and Company, 2005).

Bilden på titelsidan är inhämtad från flickr.com och är enligt creative commons upphovsrättsligt fri att användas av uppsatsskribenter.